



Tiedote filosofian opettajille ja opiskelijoille

Filosofian sähköinen ylioppilaskoe syksyllä 2016

Filosofian sähköinen ylioppilaskoe mittaa lukion opetussuunnitelman perusteissa määritettyä osaamista kuten paperinenkin koe on mitannut. Kokeessa arvioidaan kokelaiden filosofisen ajattelun valmiuksia, joita tarvitaan muuttuvassa ja monimutkaisessa yhteiskunnassa. Sähköinen koe mahdollistaa näiden taitojen mittaamisen aiempaa monipuolisemmin. Siinä on mahdollisuus käyttää audiovisuaalisia ja aiempaa laajempia aineistoja, joita perinteiseen paperikokeeseen ei ole voitu ottaa mukaan. Nämä mahdollisuudet siirtävät vähitellen kokeen painopistettä nykyistä enemmän aineistojen tulkintaan, ymmärtämiseen, prosessointiin ja soveltamiseen. Sähköisen alustan kehittyessä myös uudenlaiset tehtävätyypit tulevat mahdollisiksi.

Filosofian sähköisessä kokeessa annetaan yhdeksän tehtävää, joista vastataan viiteen. Kokeen enimmäispistemäärä on 120 pistettä. Tehtävätyypit ovat aiempaa vaihtelevampia ja tehtävät jaetaan moduuleihin. Reaaliaineiden sähköisten kokeiden määräysten ja reaaliaineiden kokeiden kuvausten mukaan kokeen rakenne voi vaihdella eri koekerroilla, mutta annettujen ja vastattavien tehtävien määrä ja enimmäispistemäärä pysyvät vakioina

(www.ylioppilastutkinto.fi/fi/ylioppilastutkinto: Määräykset ja ohjeet; Sähköinen ylioppilastutkinto).

Sähköinen ylioppilaskoe filosofiassa sisältää Bloomin taksonomian sekä Andersonin ja Krathwohlin siitä kehittämän muunnelman perusteella luokiteltuja tehtäviä ylioppilastutkintolautakunnan päättämällä tavalla (ks.

www.ylioppilastutkinto.fi/images/sivuston_tiedostot/Sahkoinen_tutkinto/fi_sahkoinen_reaali.pdf). Näissä taksonomioissa tehtävässä vaadittavaa kognitiivista prosessia arvioidaan kuusiportaisella hierarkkisella asteikolla: muistaa/palauttaa mieleen, ymmärtää/käsittää, soveltaa, analysoida, arvioida ja luoda (syntetisoida). Kaksi ylintä tasoa ovat taksonomioissa eri järjestyksessä.

Ylioppilastutkintolautakunta on ryhmitellyt vaativuustasot neljään luokkaan. Muistamiseen ja käsittämiseen liittyvät tasot on jaettu suljettujen (A) ja avointen (B) tehtävätyyppien mukaan kahteen luokkaan. Esimerkiksi monivalintatehtävät kuuluvat luokkaan A ja määrittelytehtävät luokkaan B. Filosofian abstraktin luonteen vuoksi puhtaasti käsittämistä vaativat AB-tason tehtävätkin voivat olla varsin vaativia. Vaativammat tasot on myös ryhmitelty kahteen luokkaan C ja D. C-tason tehtävissä soveltaminen, analysoiminen, vertaileminen ja arvioiminen perustuvat suoraan lukion opetussuunnitelman perusteisiin. Aineistona on tyypillisesti yksittäisiä audiovisuaalisia tai tekstikatkelmia, ja sovellusalue rajautuu lukiossa käsiteltäviin kysymyksiin. D-tason tehtäviin voi kuulua luova elementti, joka lisää vastauksen vaativuutta edellyttämällä kykyä soveltaa, kehittää tai muuntaa lukion opetussuunnitelman perusteissa määriteltyä osaamista myös kurssien aihepiirien ulkopuolelle. Vaihtoehtoisesti tarkasteltavana D-tasolla ovat erityisen laajat, monipuoliset sekä mahdollisesti uuden tyyppiset aineistot ja niiden yhdistelmät. Tehtävät luokitellaan eri tasoille vaativimman mukana olevan tason mukaan.



Filosofian kokeessa on yhdeksän tehtävää, joista kokelaan tulee vastata viiteen. Tarjolla on kaksi AB-tason tehtävää ja neljä C-tason tehtävää, joista saa 0–20 pistettä, sekä kolme D-tason tehtävää, joista saa 0–30 pistettä. Kokelas ei voi saavuttaa kokeen maksimipistemäärää (120), mikäli hän ei vastaa kahteen D-tason 0–30 pisteen tehtävään.

Ylioppilastutkinnon sähköiseen järjestelmään, jota voi käyttää myös kurssikokeissa, voi tutustua ylioppilastutkintolautakunnan Abitti-sivuilla www.abitti.fi. Digabin sivuilta www.digabi.fi löytyy filosofian sähköisen kokeen esimerkkitehtäviä, jotka tosin ennakoivat myös sellaisia tehtävätyyppejä, joita ensimmäisissä filosofian sähköisissä kokeissa ei käytetä. Kevään 2016 filosofian sähköinen harjoituskoe 6.4.2016 on pyritty tekemään varsinaista sähköistä koetta vastaavaksi.

Tavoitteenamme on, että sähköinen koe syksyllä 2016 on mahdollisimman mielenkiintoinen ja innostava sekä vaikeustasoltaan sillä tavoin sopiva ensimmäiseksi sähköiseksi kokeeksi, ettei se ratkaisevasti poikkea aiemmista paperisista kokeista.

Yhteistyöterveisin

Filosofian ja elämänkatsomustiedon jaos